จากการแปลความหมายของความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นนี้มีความขัดแย้งกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ระบุถึงการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในอันดับที่ 15 ซึ่งเป็นการระบุอยู่ในระดับต้น ๆ และมีเกษตรกรจำนวนมากที่ระบุว่าการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าองค์ประกอบภายนอกอันได้แก่ ระดับปัญหา การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การแนะนำจากผู้นำท้องถิ่น ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน การแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน การช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น และทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงนั้นมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยเช่นกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับการศึกษาของสมนึก อิทธิพงษ์ (2509 : 53-54) ศึกษาพบว่าการเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตรให้แก่สมาชิกกลุ่มเกษตรกร และการได้รับความรู้จากเอกสารของทางราชการมีผลเป็นอย่างมากต่อการส่งเสริมการเกษตรกับกลุ่มเกษตรกรจังหวัดธนบุรี ดิเรก ฤกษ์หร่าย (2516 : 37) ศึกษาพบว่าปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ แรงจูงใจ ความพึงพอใจในการทำงาน โอกาสที่จะได้รับในการทำงาน ความสนใจ เจตคติ ความพร้อมในการทำงาน และบุคลิกภาพของบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล พุทธชาด ชุนสาคร (2519 : 78) ศึกษาพบว่าการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร การจัดบริการด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุที่ใช้ในการเกษตร การให้ความใกล้ชิดคุ้นเคยกับเกษตรกร การให้คำปรึกษาแนะนำแก่เกษตรกร และการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเกษตร มีอิทธิพลต่อความคาดหวังของเกษตรกรต่อบทบาทของเกษตรอำเภอ มณีรัตน์ ลิ่มสีบเชื้อ (2521 : 136-137) ศึกษาพบว่าการได้รับคำแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน เลอพงษ์ ชูเทพ (2523 : 17) ศึกษาพบว่าความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานมีผลต่อบทบาทของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดภาคกลาง วิรัตน์ สมตน (2525) ศึกษาพบว่าความรู้ของเกษตรกร ความต้องการของเกษตรกรและผลการปฏิบัติงานมีผลต่อบทบาทของเกษตรตำบลและเกษตรกรผู้นำตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด สุจินต์ ดาววีระกุล (2527) ศึกษาพบว่าปัจจัยด้านการรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อหมู่บ้าน การมีความกระตือรือร้น และการได้รับการชักชวนจากกรรมการหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน นายอำเภอ และพัฒนาการอำเภอมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน อานุภาพ ถิรลาภ (2528 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าความเชื่อถือในตัวผู้นำ ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่รัฐ การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน และการยอมรับแบบอย่างมีผลต่อการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการพัฒนาชนบท เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา (2529 : 152) ศึกษาพบว่าการแนะนำและร้องขอจากพระสงฆ์หรือเจ้าอาวาส จากผู้ใหญ่บ้านและกำนันมีผลทำให้ประชาชนในชนบทร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจเป็นอย่างดี ประภาส ศิลปรัศมี (2531) ศึกษาพบว่าการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ การสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น การติดตามข่าวสารการพัฒนา ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และโอกาสการได้แสดงความสามารถมีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน สโรชรัตน์ ดีรีรัตน์ (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าการได้รับข่าวสาร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการเป็นผู้นำท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมกองทุนพัฒนาหมู่บ้านขวัญชัย วงศ์นิติกร (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องพบว่าการเป็นผู้นำทั้งในและนอกชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจการ การติดต่อผู้นำ และการได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจการในชุมชนนั้นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จีระ กาญจนภักดิ์ (2539 : 63-64) ศึกษาพบว่าทัศนะที่ดีต่องานอาสาพัฒนาพัฒนาชุมชนของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท และกิ่งแก้ว อินหว่าง (2540 : 58-60) ศึกษาพบว่าความตั้งใจที่จะให้ความร่วมมือกับ อบต. ทัศนะที่มีต่องานอาสาพัฒนาชุมชนและความคาดหวังต่อการสนับสนุนจาก อบต. มีอิทธิพลมากที่สุดต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

3.เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดเข้าไปในสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีทั้งหมด 23 ตัว เมื่อนำตัวพยากรณ์ทั้ง 23 ตัวไปสร้างแบบจำลองการถดถอยที่ดีที่สุดโดยวิธีการแบบขั้นบันได ทำให้ได้ตัวพยากรณ์มา 12 ตัว ได้แก่ การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตร ระดับความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ ระดับปัญหา ทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง การช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวนสมาชิกในครอบครัว การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน การแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน รายได้ต่อเดือน โดยที่ตัวแปรทั้ง 12 ตัวสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการที่เราจะคาดคะเนหรือพยากรณ์ถึงความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้นั้น เราสามารถพยากรณ์หรือคาดคะเนได้จากตัวแปรซึ่งเป็นตัวพยากรณ์ที่มีความน่าเชื่อถือหรือมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วทั้ง 12 ตัวแปรข้างต้นจากการกำหนดทั้งหมด 24 ตัวแปร

สำหรับวิธีการคาดคะเนหรือวิธีการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นสามารถทำได้โดยการนำแบบสัมภาษณ์ของงานวิจัยนี้ไปสัมภาษณ์เกษตรกรโดยเฉพาะส่วนที่เป็นคำถามของตัวแปรทั้ง 12 ตัวเท่านั้นกล่าวคือ

1.องค์ประกอบภายใน ซึ่งมี 4 ตัวแปร ประกอบด้วย

- จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตร
- จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- รายได้ต่อเดือน

2.-องค์ประกอบภายนอก ซึ่งมี 8 ตัวแปร ประกอบด้วย

- การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ระดับความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่
- ระดับปัญหา
- ทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- การช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น
- การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน
- การแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน

ส่วนคำถามของตัวแปรอื่น ๆ อีก 12 ตัวนั้นก็ไม่จำเป็นต้องนำมาสัมภาษณ์ เพราะไม่สามารถนำมาเป็นสมการในการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้

หลังจากนั้นก็รวมคะแนนของตัวแปรองค์ประกอบภายนอก โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนหรือการสร้างดัชนีเพื่อจัดตัวแปรในบทที่ 3 ของรายงานการวิจัยฉบับนี้ประกอบ และให้นำค่าที่ได้จากตัวแปรองค์ประกอบภายในกับคะแนนขององค์ประกอบภายนอกมาแทนค่าในสมการพยากรณ์ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งจะทำให้ทราบว่าเกษตรกรคนนั้นมีโอกาสประสบความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้มากน้อยเพียงใด

สำหรับสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y}_{Y_1} = 2.398 + 0.386\,X_{17} + 0.039\,X_{15} - 0.080\,X_{24} - 0.166\,X_{16} + 0.207\,X_{23} + 0.165\,X_{21} + 0.133\,X_{14} - 0.128\,X_{20} + 0.031\,X_{9} + 0.145\,X_{22} - 0.153\,X_{19} + 0.024\,X_{7}$$

โดยที่ $\hat{Y}_Y$ แทน ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ในรูปคะแนนดิบ

X_{17} แทน การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

X_{15} แทน จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตร

X_{24} แทน ระดับความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่

X_{16} แทน ระดับปัญหา

X_{23} แทน ทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

X_{21} แทน การช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น

X_{14} แทน จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร

X_{20} แทน การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

X_9 แทน จำนวนสมาชิกในครอบครัว

X_{22} แทน การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน

X_{19} แทน การแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน

X_7 แทน รายได้ต่อเดือน

และสำหรับสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z}_Y = 0.345 Z_{17} + 0.092 Z_{15} - 0.206 Z_{24} - 0.129 Z_{16} + 0.189 Z_{23} + 0.147 Z_{21} + 0.208 Z_{14} - 0.111 Z_{20} + 0.053 Z_9 + 0.103 Z_{22} - 0.084 Z_{19} + 0.049 Z_7$$

โดยที่ $\hat{Z}_Y$ แทน ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ในรูปคะแนนมาตรฐาน

Z_{17} แทน คะแนนมาตรฐานของการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

Z_{15} แทน คะแนนมาตรฐานของจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตร

Z_{24} แทน คะแนนมาตรฐานของระดับความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่

Z_{16} แทน คะแนนมาตรฐานของระดับปัญหา

Z_{23} แทน คะแนนมาตรฐานของทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

Z_{21} แทน คะแนนมาตรฐานของการช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น

Z_{14} แทน คะแนนมาตรฐานของจำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร

Z_{20} แทน คะแนนมาตรฐานของการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

Z_{9} แทน คะแนนมาตรฐานของจำนวนสมาชิกในครอบครัว

Z_{22} แทน คะแนนมาตรฐานของการช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน

Z_{19} แทน คะแนนมาตรฐานของการแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน

Z_{7} แทน คะแนนมาตรฐานของรายได้ต่อเดือน

เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้มี 12 ตัวจากทั้งหมด 24 ตัว ได้แก่ การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตร ระดับความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ ระดับปัญหา ทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง การช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวนสมาชิกในครอบครัว การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน การแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน รายได้ต่อเดือน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ดิเรก ฤกษ์หร่าย (2516 : 37) ศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลมีดังนี้ ความรู้ ความสามารถ แรงจูงใจ ความพึงพอใจในการทำงาน ความพอใจที่ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ โครงสร้างและลักษณะของงาน โอกาสที่จะได้รับในการทำงาน ความสนใจ เจตคติ ความพร้อมในการทำงาน บุคลิกภาพของบุคคล ค่านิยม และขนบธรรมเนียมประเพณี ฉอ้าน วุฑฒิกรรมรักษา (2526 : 114-115) ศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และการศึกษา สุจินต์ ดาววีระกุล (2527 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคม การรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อหมู่บ้าน ความกระตือรือร้น ความต้องการเกียรติ และการได้รับการชักชวนจากกรรมการหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน นายอำเภอ และพัฒนาการอำเภอ อานุภาพ ถิรลาภ (2528 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ความเกรงใจผู้มีสถานภาพสูงกว่า ความต้องการการเป็นกลุ่มพวก ความเชื่อถือในตัวผู้นำ ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่รัฐ การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน การยอมรับแบบอย่าง และความไม่พอใจต่อสภาพแวดล้อม ประภาส ศิลปรัศมี (2531) ศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ได้แก่ อายุ การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ การสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น การติดตามข่าวสารการพัฒนา ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และโอกาสการได้แสดงความสามารถ

สโรชรัตน์ ดีรีรัตน์ (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนในกิจการกองทุนพัฒนาสตรี ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจ การได้รับข่าวสาร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการเป็นผู้นำท้องถิ่น ขวัญชัย วงศ์นิติกร (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้อาศัยในเขตหมู่บ้านจัดสรรชานเมือง ได้แก่ บริเวณที่อาศัย การติดตามผลการพัฒนาชุมชน ฐานะทางเศรษฐกิจ การเป็นผู้นำทั้งในและนอกชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจการ การติดต่อผู้นำ และการได้รับทราบข้อมูลในชุมชนและสมพงศ์ แป้นทอง (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเกษตรกร ได้แก่ การร่วมศึกษาปัญหา การเข้าส่วนร่วมประชุม การร่วมกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน การร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหา การร่วมตัดสินใจวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม และการร่วมติดตามและประเมินผล

4.จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลปรากฏว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรนั้นได้แก่ ***"การนำหลักการทำการเกษตรแบบผสมผสานแนวทฤษฎีใหม่"*** ไปใช้เป็นหลักในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและนำ ***"หลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง"*** มาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการทำการเกษตรในอดีตนั้นต้องประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาการขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง ปัญหาฝนตกไม่ตามฤดูกาล ปัญหามีผลผลิตน้อย ปัญหาการขาดทุน ปัญหาการมีรายได้เพียงบางช่วงบางฤดู ปัญหาการทำการเกษตรได้เฉพาะอย่าง ปัญหาหนี้สิน และปัญหาการมีที่ดินน้อย เป็นต้น อันมีผลทำให้เกษตรกรต้องมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก เกษตรกรได้รับความเดือดร้อน มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายและมีชีวิตอยู่กับการใช้หนี้สิน แต่ในปัจจุบันได้มีกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับหลักการทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นหลักการที่ดีมากอย่างยิ่ง เพราะเป็นหลักการที่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางเกษตร ทำให้เกษตรกรสามารถนำที่ดินอันอยู่อย่างจำกัดไปใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้เกษตรกรมีความพอเพียงที่จะเลี้ยงตนเองได้ มีชีวิตอยู่แบบพออยู่พอกิน ทำให้เกษตรกรดำเนิน กิจกรรมทางการเกษตรได้หลากหลายรูปแบบไปพร้อม ๆ กัน ทำให้เกษตรกรรู้รักสามัคคีและรู้จักให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลแก่กันและกันมากขึ้น ทำให้เกษตรกรมีความเพียรพยายามมากขึ้น และทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างราบรื่น สะดวกสบาย ไม่สะทกสะเทือน ไม่เดือนร้อน และมีความสุข ดังที่กรมส่งเสริมการเกษตร (2543 ข : 1-2) กล่าวว่าการทำไร่นาสวนผสมตามแนวทฤษฎีใหม่

เป็นการทำกิจกรรมทางการเกษตรหลาย ๆ อย่าง (ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป) เพื่อตอบสนองต่อการบริโภคและลดความเสี่ยงจากราคาผลผลิตและภัยธรรมชาติ ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมการเกษตรที่เกื้อกูลกันหรือไม่เกื้อกูลกันก็ได้ ซึ่งลักษณะการทำกิจกรรมหลายอย่างนี้เกษตรกรจะมีรายได้จากผลผลิตหลาย ๆ อย่าง มีการกระจายการใช้แรงงานอย่างมีประสิทธิภาพตลอดทั้งปี มีความรักและผูกพันกับไร่นา มีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ไม่อยากทิ้งไร่นาไปที่อื่น เกษตรกรมีรายได้ตลอดปีและลดค่าใช้จ่าย สำหรับการซื้ออาหาร เช่น ผัก ผลไม้ และแหล่งอาหารโปรตีน เช่น ปลา ไก่ เป็ด ห่าน และวัว เป็นต้น นอกจากนี้กรมส่งเสริมการเกษตร (2543 ข : 2-3) ยังกล่าวอีกว่าการทำไร่นาสวนผสมตามแนวทฤษฎีใหม่มีผลดีต่อเกษตรกรดังนี้

1).ทำให้เพิ่มรายได้ต่อครัวเรือนของเกษตรกรอย่างต่อเนื่องจากกิจกรรมการปลูกพืชหลายครั้งหลายชนิด หรือจากการผสมผสานกิจกรรมทั้งพืช สัตว์ และประมง

2).เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดิน ทุน แรงงาน ปัจจัยการผลิต และเทคโนโลยีการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

3).ทำให้ลดความเสี่ยงในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรจากภัยธรรมชาติ และความผันผวนของราคาผลผลิต เพื่อให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจเลือกกิจกรรมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

4).เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรประกอบอาชีพตามวิชาการเกษตรแผนใหม่ทั้งด้านการผลิตและการจำหน่าย โดยยึดหลักปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย มีรายได้ต่อเนื่องและกำไรสูงสุด

5).เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักวางแผนเกี่ยวกับงบประมาณไร่นา สามารถบันทึกกิจการไร่นาและลงบัญชีไร่นาได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังได้มีการนำระบบการผลิตและกิจกรรมต่าง ๆ ของหลักการทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่มาใช้ โดยให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เศรษฐกิจ และสังคมของตน ซึ่งมีกิจกรรมหลากหลายอย่างเป็นระบบ และเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ กล่าวคือ 1).มีการทำกิจกรรมเกี่ยวกับแหล่งน้ำ โดยการขุดสระน้ำเพื่อกักเก็บน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ใช้ในการอุปโภคและบริโภคในครัวเรือน นอกจากนี้ยังสามารถเลี้ยงปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ เพื่อการบริโภคและเพื่อจำหน่าย และเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในหน้าแล้งและปัญหาฝนตกไม่ตามฤดูกาล 2).มีกิจกรรมหลากหลายชนิด เพื่อใช้บริโภคภายในครัวเรือน และที่เหลือก็นำไปขาย เช่น การปลูกข้าว การปลูกพืชไร่ การปลูกพืชผักสวนครัว การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบางชนิด การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น 3).มีการทำกิจกรรมเสริมในบริเวณบ้านโดยการปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ประดับ ไม้ใหญ่ และการเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้สอยภายใน

ครอบครัวทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2540 : 17-27) ที่กล่าวว่าการทำไร่นาสวนผสมตามแนวทฤษฎีใหม่ต้องดำเนินกิจกรรมการผลิตดังนี้

1).ด้านพื้นที่ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ แหล่งน้ำ นาข้าว พืชผสมผสาน และที่อยู่อาศัย

2).ด้านแหล่งน้ำ ควรมีสระน้ำหรือแหล่งน้ำระดับไร่นาเสริมในฤดูแล้งประมาณ 30 % ของพื้นที่ และในฤดูแล้งสามารถอาศัยน้ำในบ่อใช้กับพืชบริเวณขอบบ่อปลาได้

3).ด้านเงินทุน ระยะแรกจะมีค่าลงทุนค่อนข้างสูง

4).ด้านเกษตรกร ควรเป็นคนขยันขันแข็ง กระตือรือร้น และมีความคิดสร้างสรรค์ ยอมรับในการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ มีแนวความคิดเชิงธุรกิจ ติดตามความเคลื่อนไหวด้านราคาชนิดผลิตผลการเกษตร และการตลาดอยู่ตลอดเวลา . และควรมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการวางแผน และการจัดการด้านทรัพยากร ด้านแรงงาน ด้านเวลา และกิจกรรมการผลิต

5).ด้านกิจกรรม

5.1).กลุ่มกิจกรรมเพิ่มรายได้ (เน้นด้านเศรษฐกิจ) ได้แก่ ไม้ผล พืชผักเศรษฐกิจ ไม้ดอกไม้ประดับ พืชไร่ สัตว์บก และสัตว์น้ำ เป็นต้น

5.2).กลุ่มกิจกรรมด้านอาหาร ได้แก่ กิจกรรมข้าวนาปี พืชอาหารสัตว์บางชนิด เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และถั่วลิสง เป็นต้น พืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร ไม้ผล ไม้ยืนต้นบางชนิด การเลี้ยงปลาน้ำจืดในสระน้ำขนาดเล็กในไร่นา เช่น ปลานิล ปลาช่อน และปลาดุก เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ปีก เช่น ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พันธุ์พื้นเมือง และเป็ดไข่ เป็นต้น

5.3).กลุ่มกิจกรรมด้านการใช้สอย เช่น การปลูกไผ่รวก ไผ่สีสุก สะเดาเทียม กระถินณรงค์ กล้วยที่ใช้ใบตอง เป็นต้น

5.4).กลุ่มกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสมหรือตามจุดประสงค์ของระบบการผลิตของแต่ละฟาร์ม

5.5).กรณีปลูกไม้ผลในช่วงระยะ 1-3 ปีแรกยังไม่ให้ผลผลิตและรายได้ เกษตรกรควรปลูกพืชแซมระหว่างแถวในสวนผลไม้ เช่น พืชผัก พืชไร่ ไม้ดอกไม้ประดับ หรือไม้ผลบางชนิด (มะละกอ กล้วย) เป็นต้น

เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรนั้นได้แก่การนำหลักการทำการเกษตรแบบผสมผสานแนวทฤษฎีใหม่ไปใช้เป็นหลักในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1).จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าองค์ประกอบภายในที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีเพียง 2 ตัวแปร จากทั้งหมด 15 ตัวแปร ดังนั้นบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นเกษตรตำบล เกษตรอำเภอ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล เป็นต้น ว่าได้มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างทั่วถึงหรือไม่ มีการปฏิบัติหน้าที่ครอบคลุมเกษตรกรทุกเพศ ทุกวัย ทุกศาสนา ทุกสถานภาพทางครอบครัว ทุกสถานภาพการสมรส ทุกระดับการศึกษา และทุกตำแหน่งทางสังคมหรือไม่

2).จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าองค์ประกอบภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมี 8 ตัวแปรจากทั้งหมด 9 ตัวแปร ซึ่งเป็นแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบภายนอกของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นอย่างมาก และแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาสาพัฒนาชุมชน และผู้นำท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมเป็นอย่างมากในการแนะนำและถ่ายทอดให้เกษตรกรนำหลักการทำการเกษตรแบบผสมผสานแนวทฤษฎีใหม่ไปใช้เป็นหลักยึดในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ดังนั้นอยากจะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ อาสาพัฒนาชุมชน และผู้นำท้องถิ่นรักษาบทบาทดังกล่าวข้างต้นให้มีมาตรฐานเหมือนกัน หรือให้ดีขึ้นกว่าเดิม

3).จากผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้สมการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสมการดังกล่าวสามารถคาดคะเนหรือพยากรณ์ถึงความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ โดยนำแบบสัมภาษณ์ของงานวิจัยนี้ไปสัมภาษณ์เกษตรกร เฉพาะส่วนที่เป็นคำถามของสมการแล้วรวมคะแนนของตัวแปรองค์ประกอบภายนอกโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนในบทที่ 3 ประกอบและให้นำมาแทนค่าในสมการพยากรณ์ที่ได้ ซึ่งจะทำให้ทราบว่าเกษตรกรคนนั้นมีโอกาสประสบความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้นบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำสมการพยากรณ์ที่ได้นั้นไปใช้กับเกษตรกรจริง ๆ

4).จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรนั้นได้แก่การนำหลักการทำการเกษตรแบบผสม

ผสานแนวทฤษฎีใหม่ไปใช้เป็นหลักในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ดังนั้นบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและให้มีการอบรม สัมมนา ให้ความรู้ความเข้าใจ และให้มีการฝึกปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักการดังกล่าวแก่ประชาชนในแต่ละ ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ โดยพยายามเจาะให้ทั่วถึงทุกกลุ่มอาชีพ ทุกกลุ่มอายุ ทุกฐานะ ทุกระดับการศึกษา และทุกตำแหน่งทางสังคม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1).ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ในจังหวัดอื่น ๆ หรือในภูมิภาคอื่น ๆ แล้วนำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางการใช้ประกอบการพิจารณา วางแผน และกำหนดแผน นโยบาย ยุทธศาสตร์ เกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2).ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ในพื้นที่เดียวกัน หรือต่างพื้นที่ก็ได้ โดยมีการศึกษาเป็นการเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะกลุ่มอาชีพอื่น ๆ เช่น อาชีพรับจ้าง อาชีพลูกจ้าง อาชีพรับราชการ อาชีพประมง และอาชีพอื่น ๆ เป็นต้น

3).ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง เช่น การศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินการตามหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ความคิดเห็นต่อการดำเนินการตามหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และการศึกษาผลกระทบในการดำเนินการตามหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง เป็นต้น

4).ควรมีการศึกษาองค์ประกอบด้านอื่น ๆ หรือตัวแปรอื่น ๆ ที่น่าจะเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกร เช่น องค์ประกอบด้านสังคม องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบด้านจิตพิสัย เป็นต้น